

ΕΞ. ΕΠΕΙΓΟΝ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ
ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΩΝ & ΤΕΛΩΝΕΙΑΚΩΝ ΘΕΜΑΤΩΝ
ΓΕΝΙΚΗ Δ/ΝΣΗ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑΣ

1. ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΦΟΡΟΛ. ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ (Δ12)

ΤΜΗΜΑΤΑ: Α΄ - Β΄

2. ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΒΙΒΛΙΩΝ & ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ (Δ15)

ΤΜΗΜΑΤΑ: Β΄ - Α΄

3. ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΦΠΑ (Δ14)

ΤΜΗΜΑ Α΄

ΑΔΑ:

ΑΝΑΡΤΗΤΕΑ ΣΤΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ
Αθήνα, 28 Μαρτίου 2012

ΠΟΛ: 1078

Ταχ.Δ/νση :Καρ. Σερβίας 10
Ταχ.Κωδ. :101 84 ΑΘΗΝΑ
Πληροφορίες :Μ. Χαπίδης - Σ. Κουρβετάρη

ΠΡΟΣ: Ως Π.Δ.

Ελ. Φραγκούλη
Τηλέφωνα: 210 3375311 – 312
210 3645615
210 3610030-3638389

ΦΑΞ: 210 3375001

ΘΕΜΑ: Φορολογική μεταχείριση του καταβληθέντος ποσού (rebate), από τις φαρμακευτικές εταιρείες και τα φαρμακεία καθώς και του τέλους εισόδου από τις φαρμακευτικές εταιρείες

Με αφορμή προφορικά και γραπτά ερωτήματα, που έχουν υποβληθεί στην υπηρεσία μας, αναφορικά με το πιο πάνω θέμα, σας γνωρίζουμε τα ακόλουθα:

Α. ΓΕΝΙΚΑ ΚΑΙ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ

1. Με τις διατάξεις της παρ. 1 του άρθρου 30 του ν.2238/1994 ορίζεται, ότι ως ακαθάριστο εισόδημα από εμπορικές επιχειρήσεις λαμβάνεται το σύνολο των ακαθαρίστων εσόδων από τις κάθε είδους εμπορικές συναλλαγές.

2. Περαιτέρω, με τις διατάξεις της περ. α' του άρθρου 102 του ν. 2238/1994, όπως ισχύουν μετά την αντικατάστασή τους με την παρ.7 του άρθρου 9 του ν. 3091/2002, ορίζεται ότι ο φόρος επιβάλλεται κάθε οικονομικό έτος στο συνολικό καθαρό εισόδημα από κάθε πηγή, που αποκτάται κατά τη διαχειριστική περίοδο η οποία λήγει μέσα στο διάστημα από 1^η Αυγούστου του προηγούμενου ημερολογιακού έτους μέχρι τις 31 Ιουλίου του οικείου οικονομικού έτους.

Οι πιο πάνω διατάξεις καθιερώνουν την αρχή της αυτοτέλειας των χρήσεων. Σύμφωνα με την αρχή αυτή, κάθε χρήση είναι αυτοτελής και ανεξάρτητη από τις άλλες χρήσεις και δεν επιτρέπεται ο συμψηφισμός των αποτελεσμάτων αυτής με τα αποτελέσματα των προηγούμενων ή επόμενων χρήσεων.

Κατά συνέπεια, τα ακαθάριστα έσοδα και κέρδη κατατάσσονται και φορολογούνται στην χρήση κατά την οποία προέκυψαν και αποκτήθηκαν ανεξάρτητα του χρόνου κατά τον οποίο εισπράχθηκαν, και οι δαπάνες κατατάσσονται στη χρήση την οποία βαρύνουν και οι οποίες συμβάλλουν στην απόκτηση εισοδήματος (π.21503/139/1958 εγκύκλιος του ν.δ. 3843/1958).

3. Επίσης, με τις διατάξεις της περ. ε' της παρ. 1 του άρθρου 31 του ν. 2238/1994 ορίζεται, ότι από τα ακαθάριστα έσοδα των επιχειρήσεων, εκπίπτουν τα ποσά των κάθε είδους φόρων, τελών που βαρύνουν αυτές.

Ως χρόνος έκπτωσης λογίζεται ο χρόνος της καταβολής αυτών υπέρ του Δημοσίου ή τρίτων. Δεν εκπίπτουν οι τυχόν καταβαλλόμενοι από την επιχείρηση κάθε είδους φόροι που βαρύνουν τρίτους, με εξαίρεση τον ειδικό φόρο τραπεζικών εργασιών, που επιβάλλεται επί των πάσης φύσεως ωφελειών από μετοχικούς τίτλους.

Από τις ανωτέρω διατάξεις προκύπτει ότι χρόνος έκπτωσης των φόρων και τελών είναι σε κάθε περίπτωση, ο χρόνος της καταβολής τους, ανεξάρτητα από τη χρήση.

4. Με το 1047625/370/0015/15.7.1999 έγγραφό μας έχει διευκρινιστεί, ότι οι εκπτώσεις που χορηγεί μία επιχείρηση προς πελάτες της, λόγω πραγματοποίησης πωλήσεων πάνω από ένα συγκεκριμένο ελάχιστο όριο, αποτελούν μειωτικό στοιχείο των ακαθαρίστων εσόδων της χρήσης εντός της οποίας πραγματοποιήθηκαν οι πωλήσεις για τις οποίες χορηγήθηκαν οι εκπτώσεις. Τούτο καθόσον η παροχή τους δεν τελεί υπό αναβλητική αίρεση ή προμήθεια.

5. Εξάλλου, με τις διατάξεις της παραγράφου 3 του άρθρου 12 του ν.3816/2010, όπως προστέθηκαν με τις διατάξεις της παρ. 1 του άρθρου 36 του ν.4025/2011 ορίζεται ότι:

α) Για την ένταξη κάθε φαρμακευτικού ιδιοσκευάσματος στο θετικό κατάλογο συνταγογραφούμενων φαρμάκων του εδαφίου α' της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου θεσπίζεται **εφάπαξ εισφορά ως τέλος εισόδου**, ίση με το τέσσερα τοις εκατό (4%) επί της τιμής παραγωγού ή εισαγωγέα (ex-factory) του κάθε φαρμακευτικού ιδιοσκευάσματος και βαρύνει αποκλειστικά τις φαρμακευτικές εταιρείες ή τους κατόχους άδειας κυκλοφορίας (ΚΑΚ) φαρμακευτικών ιδιοσκευασμάτων

β) Το ποσό που υποχρεούται να αποδώσει κάθε φαρμακευτική εταιρεία ή κάτοχος άδειας κυκλοφορίας φαρμακευτικών ιδιοσκευασμάτων προκύπτει με βάση στοιχεία του Εθνικού Οργανισμού Φαρμάκων, από το σύνολο των πωλήσεων αυτών σε νοσοκομεία, φαρμακαποθήκες και φαρμακεία κατά το χρονικό διάστημα από 1.1.2011 μέχρι 30.6.2011, πολλαπλασιασμένου επί δύο (2). Το σύνολο των

πωλήσεων υπολογίζεται σε τιμή παραγωγού ή εισαγωγέα, όπως αυτή ορίζεται από την με αριθμό ΔΥΓ3δ/οικ.66084 «Διατάξεις Τιμολόγησης Φαρμάκων» (Β` 1231) υπουργική απόφαση.

6. Περαιτέρω, με τις διατάξεις της παραγράφου 5 του άρθρου 12 του ν.3816/2010, όπως προστέθηκαν με τις διατάξεις της παρ. 1 του άρθρου 36 του ν.4025/2011 ορίζεται ότι:

α) Για τη συμμετοχή των φαρμακευτικών ιδιοσκευασμάτων στο θετικό κατάλογο συνταγογραφούμενων φαρμάκων κάθε φαρμακευτική εταιρεία ή κάτοχος άδειας κυκλοφορίας φαρμακευτικών ιδιοσκευασμάτων υποχρεούται να έχει εξοφλήσει **το συνολικό ποσό της «επιστροφής» (rebate)** του έτους 2011, μέχρι τις 15.11.2011, προκειμένου τα φαρμακευτικά σκευάσματα να συμμετέχουν στο θετικό κατάλογο μετά την 1.1.2012.

β) Το συνολικό ποσό της «επιστροφής» (rebate) του 2011, θα υπολογιστεί με βάση το ποσό που αναλογεί για το διάστημα από 1.1.2011 έως 30.4.2011 (α' τετράμηνο 2011), πολλαπλασιαζόμενο επί τρία (3). Ο υπολογισμός του ποσού (rebate) για το χρονικό διάστημα από 1.1.2011 έως 28.2.2011 γίνεται σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παράγραφο 6 του άρθρου 35 του ν.3697/2008, ενώ για το χρονικό διάστημα από 1.3.2011 έως 30.4.2011 σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 35 του ν. 3918/2011.

7. Με τις διατάξεις του άρθρου 12 του ν. 4052/2012 ορίζεται ότι **απαιτήσεις ασφαλιστικών φορέων έναντι των φαρμακευτικών εταιρειών ή κατόχων αδειας κυκλοφορίας (ΚΑΚ) φαρμακευτικών σκευασμάτων** της παραγράφου 3 α του άρθρου 12 του ν.3816/2010, όπως συμπληρώθηκε με τις παραγράφους 1 και 3δ του άρθρου 36 του ν.4025/2011, **εκχωρούνται υποχρεωτικά** προς τα νοσοκομεία έναντι καταβολής νοσηλίων ασφαλισμένων τους. Τα νοσοκομεία συμψηφίζουν υποχρεωτικά το ποσό των κατά τα ανωτέρω εκχωρουμένων απαιτήσεών τους με οφειλές τους προς φαρμακευτικές εταιρείες. Με κοινές αποφάσεις των Υπουργών Οικονομικών, Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης και Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης καθορίζονται τα ποσά που εκχωρούνται και συμψηφίζονται κατά τις διατάξεις του πρώτου εδαφίου της παρούσας παραγράφου καθώς και η σχετική διαδικασία (παρ.1).

Το εκάστοτε καταβληθέν ποσό της επιστροφής (rebate) της παρ.1 του άρθρου 35 του ν. 3918/2011 όπως ισχύει κάθε φορά, το ποσό που προκύπτει, από το άρθρο 11 του παρόντος νόμου, καθώς και το τέλος εισόδου στη λίστα του άρθρου 36 του ν. 4025/2011, εκπίπτει από το φορολογητέο εισόδημα ως παραγωγική δαπάνη του τελικώς καταβάλλοντος το ποσό αυτό (παρ.2).

8. Από τα ανωτέρω προκύπτει, ότι το ποσό επιστροφής (rebate) της παρ.5 του άρθρου 12 του ν. 3816/2010 όπως ισχύει, καθώς και το τέλος εισόδου της παραγράφου 3 του άρθρου 12 του ν. 3816/2010, όπως προστέθηκε με τις διατάξεις της παρ. 1 του άρθρου 36 του ν.4025/2011 **εκπίπτουν ως παραγωγική δαπάνη**

από τα ακαθάριστα έσοδα της φαρμακευτικής εταιρείας ή του κατόχου άδειας κυκλοφορίας (ΚΑΚ) φαρμακευτικού ιδιοσκευάσματος, κατά τη χρήση εντός της οποίας καταβάλλονται, σύμφωνα με τις διατάξεις της περ. ε΄ της παρ. 1 του άρθρου 31 του ν. 2238/1994.

Περαιτέρω, σε περίπτωση εκχώρησης των απαιτήσεων από τους ασφαλιστικούς φορείς προς τα νοσοκομεία, κατ' εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 12 του ν. 4052/2012, τα οποία στη συνέχεια συμψηφίζουν υποχρεωτικά τις απαιτήσεις αυτές με οφειλές τους προς τις φαρμακευτικές εταιρείες, ως χρόνος έκπτωσης του ποσού για τις φαρμακευτικές εταιρείες λογίζεται ο χρόνος συμψηφισμού των απαιτήσεων τους από τα νοσοκομεία.

9. Τέλος, με τις διατάξεις του άρθρου 34 του ν.3918/2011 ορίζεται, **ότι καθιερώνεται κλιμακούμενο ποσοστό επί των οφειλών των φαρμακείων υπέρ των Κλάδων Υγείας των Φορέων Κοινωνικής Ασφάλισης (Φ.Κ.Α.)** ως επιστροφή (rebate) για κάθε μήνα, υπό τον όρο εμπρόθεσμης καταβολής αυτών των οφειλών (παρ.2).

Οφειλές σε φαρμακεία ορίζονται, τα ποσά που οφείλουν οι Κλάδοι Υγείας των Φ.Κ.Α προς τα φαρμακεία που πηγάζουν από την εφαρμογή των μεταξύ τους συμβάσεων και την εκτέλεση των συνταγών φαρμάκων των ασφαλισμένων (παρ.1, περιπτ. γ).

Το ποσό της επιστροφής που οφείλει το φαρμακείο συμψηφίζεται με το ποσό που καταβάλλει εμπρόθεσμα ο Κλάδος Υγείας Φ.Κ.Α ή ο Ε.Ο.Π.Υ.Υ. μετά την έναρξη λειτουργίας του, στο φαρμακείο και υπολογίζεται επί του τιμολογίου (παρ.3, περιπτ.α).

Ο εκάστοτε Κλάδος Υγείας Φ.Κ.Α. ή ο Ε.Ο.Π.Υ.Υ. μετά την έναρξη λειτουργίας του, τον μήνα Ιανουάριο κάθε έτους, χορηγεί βεβαίωση για το σύνολο των επιστροφών του έτους του κάθε φαρμακείου για φορολογική χρήση (παρ.3, περιπτ.γ).

10. Από τα ανωτέρω και δεδομένου, ότι το καταβληθέν ποσό επιστροφής των φαρμακείων, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 34 του ν.3918/2011, αφορά ουσιαστικά εκπτώσεις επί των πωλήσεών τους προς τους Κλάδους Υγείας των Φ.Κ.Α. προκύπτει ότι, το ως άνω ποσό αποτελεί μειωτικό στοιχείο των ακαθαρίστων εσόδων τους, της χρήσης εντός της οποίας πραγματοποιήθηκαν οι πωλήσεις για τις οποίες χορηγήθηκαν οι εκπτώσεις αυτές, με την προϋπόθεση ότι έχει εκδοθεί για τη χρήση αυτή, το προβλεπόμενο από τις διατάξεις του Κ.Β.Σ. στοιχείο.

B. ΦΟΡΟΣ ΠΡΟΣΤΙΘΕΜΕΝΗΣ ΑΞΙΑΣ

1. Σύμφωνα με το άρθρο 19, παρ. 5, περ. α΄, στη φορολογητέα αξία δεν περιλαμβάνονται οι χορηγούμενες στον αγοραστή ή το λήπτη εκπτώσεις, εφόσον αποδεικνύονται από στοιχεία, τα οποία εκδίδονται σύμφωνα με τις διατάξεις που ισχύουν.

2. Το τέλος εισόδου της παραγράφου 3 του άρθρου 12 του ν. 3816/2010, καθώς και το ποσό επιστροφής (REBATE) της παρ. 5 του άρθρου 12 του ν. 3816/2010, όπως αναλύονται στο ανωτέρω Κεφάλαιο Α συνιστούν «εισφορά» των φαρμακευτικών επιχειρήσεων υπέρ των Φορέων Κοινωνικής Ασφάλισης (ΦΚΑ) και κατά συνέπεια είναι εκτός πεδίου εφαρμογής του ΦΠΑ. Το ίδιο ισχύει και στην περίπτωση συμψηφισμού της εισφοράς αυτής με οφειλές των νοσοκομείων προς τις φαρμακευτικές εταιρίες, κατόπιν εκχώρησης των εν λόγω απαιτήσεων από τους ασφαλιστικούς φορείς προς τα νοσοκομεία, κατ' εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 12 του ν. 4052/2012.

3. Η επιστροφή (rebate) κλιμακούμενου ποσοστού, την οποία οφείλουν να συμψηφίζουν τα φαρμακεία στην περίπτωση εμπρόθεσμης εξόφλησης των οφειλών των Φορέων Κοινωνικής Ασφάλισης (ΦΚΑ) σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 34 του ν. 3918/2011 συνιστά έκπτωση η οποία μειώνει τη φορολογητέα αξία, σύμφωνα με το άρθρο 19, παράγραφος 5, περίπτωση α' του Κώδικα ΦΠΑ. Η έκπτωση αυτή θα πρέπει να αποδεικνύεται με την έκδοση πιστωτικού τιμολογίου.

Το ποσό της έκπτωσης (rebate), όπως προκύπτει από τις σχετικές βεβαιώσεις, συμπεριλαμβάνει και τον αναλογούντα Φ.Π.Α., κατά συνέπεια, για την έκδοση του πιστωτικού τιμολογίου, ο Φ.Π.Α. υπολογίζεται με εσωτερική υφαίρεση, χρησιμοποιώντας το συντελεστή Φ.Π.Α. που ισχύει κατά το χρόνο έκδοσης του πιστωτικού τιμολογίου, σύμφωνα με την ΠΟΛ.1003/2011.

Γ. ΚΩΔΙΚΑΣ ΒΙΒΛΙΩΝ ΚΑΙ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ

1. Με τις διατάξεις της παραγράφου 16 (περ.β') του άρθρου 12 του Π.Δ/τος 186/1992 (Κ.Β.Σ.), μεταξύ άλλων ορίζεται ότι, και στις περιπτώσεις είσπραξης ανταποδοτικών τελών και λοιπών συναφών δικαιωμάτων από το Δημόσιο, Ν.Π.Δ.Δ. κ.λπ., αντί τιμολογίων εκδίδονται άλλα έγγραφα που περιλαμβάνουν τα στοιχεία του τιμολογίου, εκτός της δημόσιας οικονομικής υπηρεσίας του αντισυμβαλλομένου.

2. Περαιτέρω, με τις διατάξεις της παραγράφου 13 του άρθρου 12 του Κ.Β.Σ. ορίζεται μεταξύ άλλων ότι, πιστωτικό τιμολόγιο εκδίδεται από τον εκδότη του τιμολογίου, για τις επιστροφές και τις εκπτώσεις ή άλλες διαφορές, εκτός του Φ.Π.Α., οι οποίες αναφέρονται σε προηγούμενες συναλλαγές.

Για τις περιπτώσεις αυτές δεν ορίζεται ρητά χρόνος έκδοσης του πιστωτικού τιμολογίου, ωστόσο από τη δικαστηριακή νομολογία (Σ.τ.Ε. 1470/1989), καθώς και από τη διοικητική πρακτική, ο χρόνος αυτός θεωρείται ότι συμπίπτει με το χρόνο που γεννάται η υποχρέωση χορήγησης της έκπτωσης και καθίστανται βέβαια και εκκαθαρισμένα τα σχετικά ποσά.

3. Ενόψει των ανωτέρω διευκρινίζονται τα εξής:

α) Για το ποσό επιστροφής (rebate), καθώς και το τέλος εισόδου, τα οποία είναι ή προσιδιάζουν με τέλη ή δικαιώματα και εισπράττονται από το Δημόσιο ή τα Ν.Π.Δ.Δ. και βαρύνουν, ως παραγωγική δαπάνη, τα ακαθάριστα έσοδα των

φαρμακευτικών εταιρειών ή των κατόχων άδειας κυκλοφορίας (Κ.Α.Κ.) φαρμακευτικών ιδιοσκευασμάτων, όπως αναφέρεται στην παράγραφο 8 του κεφαλαίου Α της παρούσας, εκδίδονται από τον φορέα – δικαιούχο του εσόδου, αντί τιμολογίων, άλλα έγγραφα, κατά τα ειδικότερα οριζόμενα στην παράγραφο 1 του κεφαλαίου αυτού, που στην προκειμένη περίπτωση είναι οι βεβαιώσεις που προβλέπονται και αναφέρονται στις διατάξεις της παραγράφου 5 (περ.δ΄) του άρθρου 36 του ν.4025/2011.

β) Για το ποσό έκπτωσης που βαρύνει τα φαρμακεία, το οποίο υπολογίζεται επί των τιμολογίων που αυτά εξέδωσαν προς τους Φορείς Κοινωνικής Ασφάλισης (Φ.Κ.Α.), εκδίδονται πιστωτικά τιμολόγια, στο χρόνο που οι εκπτώσεις αυτές λογίζονται βέβαιες και εκκαθαρισμένες, βάσει των σχετικών βεβαιώσεων που εκδίδονται από τον εκάστοτε αρμόδιο φορέα, με βάση τις διατάξεις της παραγράφου 3 (περ.γ΄) του άρθρου 34 του ν.3918/2011.

Ειδικότερα, τα πιστωτικά τιμολόγια, που εκδίδουν τα φαρμακεία και αφορούν εκπτώσεις της προηγούμενης χρήσης, εκδίδονται με ημερομηνία έκδοσης την τελευταία ημέρα της διαχειριστικής περιόδου, στην οποία πραγματοποιήθηκαν οι πωλήσεις, για τις οποίες χορηγήθηκαν οι εκπτώσεις αυτές.

Στο σημείο αυτό σημειώνεται ότι, για την έκδοση των πιστωτικών τιμολογίων, στις περιπτώσεις που προαναφέρονται, μπορεί να τηρείται ιδιαίτερη σειρά, εάν όμως δεν γίνει χρήση ιδιαίτερης σειράς κατά την έκδοση αυτών, η ανακολουθία χρονολογικής σειράς και αύξοντα αριθμού που θα προκύψουν στην προκειμένη περίπτωση, δεν αποτελεί παρατυπία.

4. Τα πιστωτικά τιμολόγια που εκδίδονται στην επόμενη χρήση και αφορούν εκπτώσεις που χορηγήθηκαν και αντιστοιχούν στην προηγούμενη χρήση, καταχωρούνται από το φαρμακείο που τηρεί βιβλία Β΄ κατηγορίας (Εσόδων – Εξόδων), μέχρι την προθεσμία υποβολής της Δήλωσης Φορολογίας Εισοδήματος και με ημερομηνία το χρόνο λήξης της διαχειριστικής περιόδου (31/12), την οποία και αφορούν.

Όταν τα βιβλία τηρούνται μηχανογραφικά, η εν λόγω καταχώρηση μπορεί να γίνει και χειρόγραφα στα μηχανογραφικά έντυπα.

Επί τήρησης βιβλίων Γ΄ κατηγορίας, τα εν λόγω πιστωτικά τιμολόγια καταχωρούνται στα τηρούμενα βιβλία, όπως και οι λοιπές τακτοποιητικές εγγραφές κλεισίματος ισολογισμού.

Ακριβές αντίγραφο
Η Προϊσταμένη της Γραμματείας

**Ο ΓΕΝΙΚΟΣ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑΣ
ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΣΤΑΜΑΤΟΠΟΥΛΟΣ**